

Inspraakbundel

Reacties op voornemen en participatie 'Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel'

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	5

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties	8
Alfabetisch overzicht organisaties en reacties	9
Reactie 202301477 tot en met 202302528.....	10

Woord vooraf

Van vrijdag 16 juni 2023 tot en met donderdag 27 juli 2023 lag het voornemen en participatie voor het project 'Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel' ter inzage. In deze periode kon u hierop reageren.

Wat houdt het project in?

Het waterstofnetwerk Drenthe Overijssel is onderdeel van het landelijk netwerk van hogedrukwaterstofleidingen dat HNS (een 100% dochteronderneming van N.V. Nederlandse Gasunie) ontwikkelt. Dit is een ondergronds netwerk van buisleidingen dat de vijf grote industriegebieden in Nederland met elkaar, met de waterstofopslag en met het buitenland verbindt.

Het project zal bestaan uit bestaande en nieuwe buisleidingen. Het netwerk komt tussen Stadskanaal en Ommen met een aftakking bij Elim naar Vlieghuis (bij Coevorden) en Emmen. Het kan in de toekomst worden uitgebreid voor nieuwe waterstofproducenten en -afnemers.

Wat doet het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat?

Voor het hele waterstofnetwerk Nederland is de rijkscoördinatieprocedure (RCR) van toepassing. Deze procedure ziet erop toe dat procedures worden afgestemd en alle infrastructuur ruimtelijk zorgvuldig wordt ingepast. Dit wordt uiteindelijk vastgelegd in een Rijksinpassingsplan. Het Ministerie van EZK is aangewezen als het coördinerend bevoegd gezag in het Besluit Toepassing van de Rijkscoördinatieprocedure op de landelijke infrastructuur voor het transport van waterstof. Dit betekent dat de Minister voor Klimaat en Energie de besluitvorming coördineert en samen met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) bepaalt waar het waterstofnetwerk komt.

Op 1 januari 2024 treedt de nieuwe Omgevingswet in werking, waar de RCR-procedure in opgenomen wordt. Daarom wordt voor dit project vanaf de start gewerkt volgens de eisen van de nieuwe Omgevingswet.

Waarom is dit project nodig?

In het duurzame energiesysteem van de toekomst speelt CO₂-vrije waterstof een onmisbare rol. De industrie zet daarom in op CO₂-vrije waterstof en ook het kabinet erkent met de Kabinetsvisie Waterstof de noodzaak om vroegtijdig in te zetten op infrastructuur die waterstof in heel Nederland beschikbaar maakt. Een robuust waterstofnetwerk is cruciaal voor de verdere ontwikkeling van de waterstofeconomie en daarmee de verduurzaming van Nederland.

Informatiebijeenkomsten

Online

Op maandag 26 juni 2023 organiseerde het Ministerie van EZK een webinar van 19:00 tot 20:00 uur. Als u dat wilde volgen, kon u zich hiervoor aanmelden via het aanmeldformulier op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-do. Het webinar kan worden teruggekeken via dezelfde website.

In het webinar lichtte het projectteam de projectplannen toe en kon u vragen stellen via de chat.

Inloopbijeenkomsten

U was welkom bij de informatiebijeenkomsten met vrije inloop die het Ministerie van EZK samen met HNS organiseerde. Hier vond u informatie over het project en de procedure. Ook kon u uw vragen stellen aan medewerkers van HNS en het Ministerie van EZK. De bijeenkomsten vonden plaats op:

- dinsdag 27 juni van 19:00 tot 21:00 uur in 'd Aole Turfstee (Oosterwijk WZ 55, 7885 TN, Oranjedorp)
- woensdag 28 juni van 19:00 tot 21:00 uur in Wijkcentrum Krakeel (Grote Beer 18, 7904 LW, Hoogeveen)

Reacties

Op het voornemen en voorstel voor participatie zijn binnen de reactietermijn in totaal 18 reacties binnengekomen. De reacties zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Uw reactie wordt betrokken bij het opstellen van de zogenoemde concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD). In de concept-NRD staat welk tracé-alternatief of tracé-alternatieven in de volgende fase van het project worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt gedaan. De conceptNRD zal naar verwachting in het voorjaar van 2024 ter inzage liggen. Uw reactie op het voorstel voor participatie wordt gebruikt om het participatieproces verder uit te werken.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-do en www.hynetwork.nl/drenthe-overijssel. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79.

Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel

Kennisgeving voornemen en participatie

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en Hynetwork Services B.V. (HNS) zijn van plan een transportnetwerk voor waterstof te realiseren. In deze kennisgeving leest u wat het project inhoudt, waarover u kunt meedenken en hoe u kunt reageren.

Wat houdt het project in?

Het waterstofnetwerk Drenthe Overijssel is onderdeel van het landelijk netwerk van hogedrukwaterstofleidingen dat HNS (een 100% dochteronderneming van N.V. Nederlandse Gasunie) ontwikkelt. Dit is een ondergronds netwerk van buisleidingen dat de vijf grote industriegebieden in Nederland met elkaar, met de waterstofopslag en met het buitenland verbindt. Het project zal bestaan uit bestaande en nieuwe buisleidingen.

Het netwerk komt tussen Stadskanaal en Emmen met een aftakking bij Elim naar Vlieghuis (bij Coevorden) en Emmen. Het kan in de toekomst worden uitgebreid voor nieuwe waterstofproducenten en -afnemers.

Wat doet het ministerie?

Voor het hele waterstofnetwerk Nederland is de rijkscoördinatierегeling (RCR) van toepassing. Deze regeling ziet erop toe dat procedures worden afgestemd en alle infrastructuur ruimtelijk zorgvuldig wordt ingepast. Dit wordt uiteindelijk vastgelegd in een Rijksinpassingsplan.

Het Ministerie van EZK is aangewezen als het coördinerend bevoegd gezag in het Besluit Toepassing

van de Rijkscoördinatieregeling op de landelijke infrastructuur voor het transport van waterstof. Dit betekent dat de Minister voor Klimaat en Energie de besluitvorming coördineert en samen met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) bepaalt waar het waterstofnetwerk komt.

Op 1 januari 2024 treedt de nieuwe Omgevingswet in werking, waar de RCR-procedure is opgenomen wordt. Daarom wordt voor dit project vanaf de start gewerkt volgens de eisen van de nieuwe Omgevingswet.

Waarom is dit project nodig?

In het duurzame energiesysteem van de toekomst speelt CO₂-vrije waterstof een onmisbare rol. De industrie zet daarom in op CO₂-vrije waterstof en ook het kabinet erkent met de Kabinetsvisie Waterstof de noodzaak om vroegtijdig in te zetten op infrastructuur die waterstof in heel Nederland beschikbaar maakt. Een robuust waterstofnetwerk is cruciaal voor de verdere ontwikkeling van de waterstofeconomie en daarmee de verduurzaming van Nederland.

Participatie: uw mening en inbreng zijn belangrijk

Het project raakt de belangen van veel partijen zoals burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen. Het Ministerie van EZK en HNS vinden het daarom belangrijk dat al deze partijen de mogelijkheid hebben om ideeën in te brengen en mee te denken over het project. In het Voorne- men en voorstel voor Participatie staat beschreven hoe de verschillende partijen worden betrokken in verschillende fasen van het project. Het participatieplan wordt uitgewerkt na de terinzagelegging van het voorstel voor participatie en geactualiseerd bij belangrijke momenten in het project.

Informatiebijeenkomsten

Online

Op maandag 26 juni 2023 organiseert het Ministerie van EZK een webinar van 19:00 tot 20:00 uur. Als u dat wilt volgen, kunt u zich hiervoor aanmelden via het aanmeldformulier op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-do. Het webinar kan daarna worden teruggekeken via dezelfde website.

In het webinar licht het projectteam de projectplannen toe en kunt u vragen stellen via de chat.

Inloopbijeenkomsten

U bent welkom bij de informatiebijeenkomsten met vrije inloop die het Ministerie van EZK samen met HNS organiseert. Hier vindt u informatie over het project en de procedure. Ook kunt u uw vragen stellen aan medewerkers van HNS en het Ministerie van EZK. De bijeenkomsten vinden plaats op:

- Op dinsdag 27 juni van 19:00 tot 21:00 uur in 'd Aole Turfstee (Oosterwijk WZ 55, 7885 TN, Oranjedorp)
- Op woensdag 28 juni van 19:00 tot 21:00 uur in Wijkcentrum Krakeel (Grote Beer 18, 7904 LW, Hoogeveen)

Wilt u reageren?

U kunt van vrijdag 16 juni 2023 tot en met donderdag 27 juli 2023 reageren op het Voornemen en voorstel voor Participatie. In deze periode kunt u de documenten bekijken op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-do.

Hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid in bibliotheken. U kunt er binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld om de documenten die bij dit project horen op de computer te bekijken. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

U kunt op drie manieren reageren.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/waterstofnetwerk-do
- Telefonisch: op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.
- Per post:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel
Postbus 111

9200 AC Drachten

Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Uw reactie wordt betrokken bij het opstellen van de zogenoemde concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD). In de concept-NRD staat welk tracé-alternatief of tracé-alternatieven in de volgende fase van het project worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt gedaan. De concept-NRD zal naar verwachting in het voorjaar van 2024 ter inzage liggen. Uw reactie op het voorstel voor participatie wordt gebruikt om het participatieproces verder uit te werken.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-do en www.hynetwork.nl/drenthe-overijssel. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens het webinar of de inloopbijeenkomsten.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de reactie opzoeken. Door te klikken op uw reactienummer wordt u automatisch doorverwezen naar de reactie. De reacties zijn opgenomen vanaf pagina 10.

Reacties op voornemen en participatie 'Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel'

Registratienummer	Reactienummer
202301477	202301477
202301486	202301486
202301559	202301559
202301620	202301620
202301638	202301638
202301674	202301674
202301676	202301676
202301692	202301692
202301703	202301703
202301712	202301712
202301714	202301714
202301715	202301715
202301962	202301962
202302494	202302494
202302510	202302510
202302526	202302526
202302527	202302527
202302528	202302528

Alfabetisch overzicht organisaties en reacties

Reacties op voornemen en participatie 'Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel'

Reactienummer	Organisatie
202302494	Adem BV, HOOGEVEEN
202301714	Geeslo Beheer, ELIM
202302526	Meijerink Juridisch en Ruimtelijk Advies, EMMEN
202302528	TenneT TSO B.V., ARNHEM

Reactie 202301477 tot en met 202302528

Verzonden: 6/16/2023 12:15:33 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

Ik ben als particulier van mening, dat de aanleg/aanpassing van en voor een waterstofnetwerk infrastructuur, van cruciaal belang is voor de toekomst. Zeker wb. als particulier niet meer afhankelijk te hoeven zijn van aardgaslevering uit het buitenland en gebeurtenissen in de wereld. Door middel van het bedrijfsleven hier eerst in te voorzien, wordt mijn inziens een goede basis gelegd, om van daaruit voor particuliere huishoudens, het overgaan van aardgas op waterstof te kunnen stimuleren en de overstap mogelijk te vereenvoudigen.

Ik ben als bewoner van Overijssel dus zeker voor de uitvoering van dit project.

Zaken als veiligheid zijn wel van belang. Mn. de productie van waterstof? Explosiegevaar?

Ook of de huidige aardgas structuur nog wel voldoet wb. druk op het systeem en wederom explosiegevaar.

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Fundament creëren mbt waterstofgasnetwerk wb bedrijfsleven, hierdoor financieel ook de mogelijkheid om uitbouw te krijgen tot een particulier waterstofgas netwerk ism enexis en andere bedrijven.

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

Particulieren blijven informeren over de ontwikkelingen.

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

Goed dat particulieren ook op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen. Blijven continueren.

Verzonden: 6/17/2023 7:17:07 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

n/a

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Ik ben een groot voorstander van het waterstofproject.

Echter, zoals menig (zo niet elk) infraproject van de overheid betekent ook dit project schade aan de erven waaronder het trace gepland is. Ik vind het daarom essentieel dat de betreffende bewoners vooraf worden gekend, geïnformeerd en betrokken over wat de aanleg voor gevolgen heeft, welke acties de uitvoerder treft om de impact/schade aan het erf te minimaliseren en met mate welke garanties de uitvoerder geeft dat de erven weer in originele staat gebracht worden direct na voltooiing van de werkzaamheden op de betreffende erven. We weten allemaal dat schade aanbrengen in deze omgeving makkelijk gaat, maar herstellen vaak heel lastig verloopt. Het lijkt me daarom verstandig dat de projectorganisatie expliciet en helder laat zien dat ze die fout niet gaan maken in deze.

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

n/a

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

n/a

Verzonden: 6/21/2023 2:18:25 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: 2e [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

Is het mogelijk dat waterstof geleverd kan worden naar particulieren uit deze leiding ipv gas, leidingen liggen er al

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Diverse mogelijkheden van aansluiten

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

Graag info

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

Zie eerder punt

Verzonden: 6/24/2023 2:30:19 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

Waarom zo verschrikkelijk duur, terwijl het tienduizenden euro's goedkoper kan en veiliger. Jullie willen nooit iets leren

2 Als ik jullie dat vertel wordt ik voor gek verklaart.

PS jullie lopen al 130 jaar achter.

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Als jullie dit toch doorzetten wat zo wieso gebeurt maak de opslag plaatsen maar bij of onder de bungalow huizen. Vooral de liberale gender sapiens die alles kapot gemaakt hebben met hun graai economie en die jullie nu weer miljarden toe schuiven.

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

nvt

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

nvt

Verzonden: 6/26/2023 10:23:26 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

Nee. Ik heb wel een vraag over het project. Het lijkt erop dat dit project alleen bestemd is voor bedrijven. Ik woon in een appartement met weinig mogelijkheden voor verduurzaming of gasloos wonen. Heeft de transportleiding voldoende capaciteit om ook particulieren van waterstof te voorzien voor CV en warm water?

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Dat ook particulieren kunnen worden aangesloten op het waterstofproject.

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

Hierboven uitgelegd

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

Meer informatie over het nut van de waterstoftransportbuis voor particuliere woningen.

Verzonden: 6/28/2023 10:34:51 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

Een waterstofnetwerk als alternatief voor gas is een goed voornemen. Ik heb op dit moment geen alternatief is deze fase.

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Men zou erover kunnen denken om waterstof lokaal produceren in plaats van te transporteren. En dan het tracé niet langs locaties met een hoog risicoprofiel laten lopen en ook niet langs gebieden met een andere contra-indicaties, zoals de aardoliewinning Schoonebeek die tot beschadiging van de leiding zou kunnen leiden door aardbevingen.

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

Ik vind inspraak voor mensen die in de onmiddellijke nabijheid van het tracé wonen of werken belangrijk. En een juiste risicoanalyse in de gebieden die dichtbij het voorgenomen tracé liggen.

Een bindend contract voor volledige schadeloosstelling mocht er toch iets misgaan.

Ik vind het belangrijk dat ik in een vroeg stadium te weten kom hoe dicht de leiding langs mijn huis komt.

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

Ik vind inspraak voor mensen die in de onmiddellijke nabijheid van het tracé wonen of werken belangrijk. En een juiste risicoanalyse in de gebieden die dichtbij het voorgenomen tracé liggen.

Een bindend contract voor volledige schadeloosstelling mocht er toch iets misgaan.

Ik vind het belangrijk dat ik in een vroeg stadium te weten kom hoe dicht de leiding langs mijn huis komt.

Verzonden: 6/28/2023 10:38:04 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

-

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Ik heb -op grond concrete ervaringen- er geen vertrouwen in dat de gemeenten, als het aankomt op de vergunningverlening, over voldoende kennis en kunde beschikken om de vergunningsaanvragen te beoordelen.

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

-

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

-

Verzonden: 6/28/2023 3:24:39 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

Zie bijlage

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Zie bijlage

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

Zie bijlage

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

Zie bijlage

Ver Info.

202301692

17-6-2023

Aan Directoraat generaal Klimaat en Energie,
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
tau [redacted]

[redacted]
Met verbijstering heb ik uw brief en brochure
gelezen.

Een energieverstinkende electrolyse om
energie te produceren.

Geheer moet het niet worden.

Dit alles in het kader van de VN en WEF religie
van SDG's waarvan ons landelijk bestuur
en onze koninklijke familie grote liefhebbers zijn.
Dat dit de welvaart en welzijn van de bevolking
van Nederland niet ten goede komt heeft geen
betoog en zal deze elite een zorg zijn.

Daarbij, er is geen CO₂, stikstof of klimaat-
probleem.

Het is slechts een middel om de bevolking
de wil op te leggen door een kleine groep
profiteurs.

TRIOMF VAN DE ACHTERLÛKHEID.

Groeten,
[redacted] [redacted]

COPIE AAN: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Watersysteem Drenthe
Postbus 111, 9200 AC Drachten Overijssel

Verzonden: 6/28/2023 10:05:10 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

nvt

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Als uitgangspunt voor het verkennen van de tracés en tracé alternatieven worden 3 punten genoemd. Graag zou ik een veel grotere waarde hechten als daarbij zwaar gaat wegen zo ver mogelijk weg bij bestaande dorpen en steden. De reden is dat bij een ramp bij de leiding dan minder mensen last van de gevolgen hebben. Dus graag een groter belang hechten aan het volgen van de SVB. Bij de keuze van nieuwe trace ook ver van dorpen en steden blijven.

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

graag inloopbijeenkomsten met een laptop met internet. Dan kan er persoonlijk nog zaken opgezocht, toegelicht en getoond worden.

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

nvt

Verzonden: 6/29/2023 10:49:20 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

Het noordoosten en oosten van het land bevat al vele kleine velden met zonnepanelen die ieder voor zich stroom leveren aan het stroomnet. Zoveel stroom soms, dat het elektriciteitsnet verzaamd moet worden of dat stroom 'gratis' wordt geleverd. Ik woon 500 meter van het gasknooppunt van Elim en constateer dat daaraan werkzaamheden worden uitgevoerd.

Mijn idee is deze kleine zonnepaneelvelden aan elkaar te verbinden met koppelen met een centraal station waar de stroom wordt omgezet in waterstof die vervolgens via buisleidingen getransporteerd wordt. Met deze oplossing wordt voorkomen dat het huidige bekabelde elektriciteitsnet nog verder onder druk komt te staan dan nu al het geval is.

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

-

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

-

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

-

Verzonden: 6/29/2023 10:52:22 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

-

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Omdat het mogelijke tracé over een lengte van 2 kilometer over mijn bospercelen loopt, en er mogelijk sprake is van ontwatering die schadelijk is voor mijn bedrijf wil ik tijdig en proactief op de hoogte worden gehouden van de concrete planning van het tracé.

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

-

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

Ik ben tevreden op de manier waarop ik betrokken wordt bij het project.

Verzonden: 6/29/2023 10:54:58 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen? Zo ja, welke zijn dit?

-

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Ik mis een duidelijker kaart: nu is onduidelijk waar de overlast gaat plaatsvinden.

Ik mis een regeling voor de schade die betrokkene mogelijk ondervindt van de werkzaamheden op zijn perceel.

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

De industrie heeft de voordelen van waterstof en ons dorp heeft de nadelen en de overlast. Ik vind dat het hoog tijd wordt dat het dorp, de inwoners ook iets terugkrijgen: bijvoorbeeld in de vorm van betere voorzieningen, financieel ondersteunen van sportclubs, dorps huis met de energietransitie en speeltoestellen met educatie met betrekking tot de energietransitie. Dit beschouw ik als een voorbeeld van maatschappelijk ondernemen waar we nu daadwerkelijk inhoud aan moeten geven.

In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven. Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?

Een document van 22 pagina's vind ik te omvangrijk ...te 'zwaar'... Ik pleit ervoor om te beginnen met een A4 dat de hoogtepunten beschrijft en kan dienen om de lezer te stimuleren om meer betrokken te raken. Daarbij te wisselen van de locaties dus ook in de dorpen.

Verzonden: 7/4/2023 8:14:14 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

Nee / nvt

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

1. Lokale kleinschalige aansluitingen, dus niet alleen voor grote industrie;
2. Lokale bijdrage aan / aansluiting van zonne-energie levering, vanuit een kleinschalig energie grid gedachte;

Met als gedachte dat hinder voor omgeving meer dan gecompenseerd kan worden door daadwerkelijke participatie.

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

Geen / nvt

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

Graag open en eerlijk over het commercieel belang. Dat kan ik nu niet vinden in de doorgenomen informatie ("Project Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel - Voornemen en voorstel voor Participatie"), terwijl er wel gesteld wordt dat het voornemen is hier volstrekt open over te zijn. Bijvoorbeeld in deze zin: "De uiteindelijke keuze voor het toekomstige waterstofnetwerk zijn afhankelijk van onder andere de ruimtelijke inpasbaarheid, technische haalbaarheid, de tijdige beschikbaarheid, de toekomstvastheid, impact op het milieu, de impact op de omgeving en de kosten van een ontwerp.", ondanks de aanvulling 'onder andere' is deze niet volledig, het meest belangrijke criterium voor besluitvorming lijkt te ontbreken.

Verzonden: 7/19/2023 3:21:01 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Adviesbureau
(Mede) namens:
Organisatie: Adem BV

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

Wij hebben in 20220 en 2021 een volledig zelfvoorzienend pand ontworpen met 6 andere bedrijven met hun eigen specialisatie, wat in principe niet meer aangesloten hoeft te worden op het gas- en elektriciteitsnetwerk of maximaal 3x80A.

Wij maken in de 2 á 3 wintermaanden wel gebruik van waterstof in containers om de tekorten in stroom aan te vullen. Dus de panden hebben geen aansluiting op het waterstofnetwerk nodig.

95807363_9207665_Model.jpg

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Per pand van bv 10.000 m2 met 1000m2 kantoor hebben wij misschien 1000kg waterstof nodig in een container die buiten het pand worde geplaatst. Wie regelt de vergunningen en hoe lang duurt dit.

95807363_9207666_Gebouwanalyse_energieverbruik.pdf

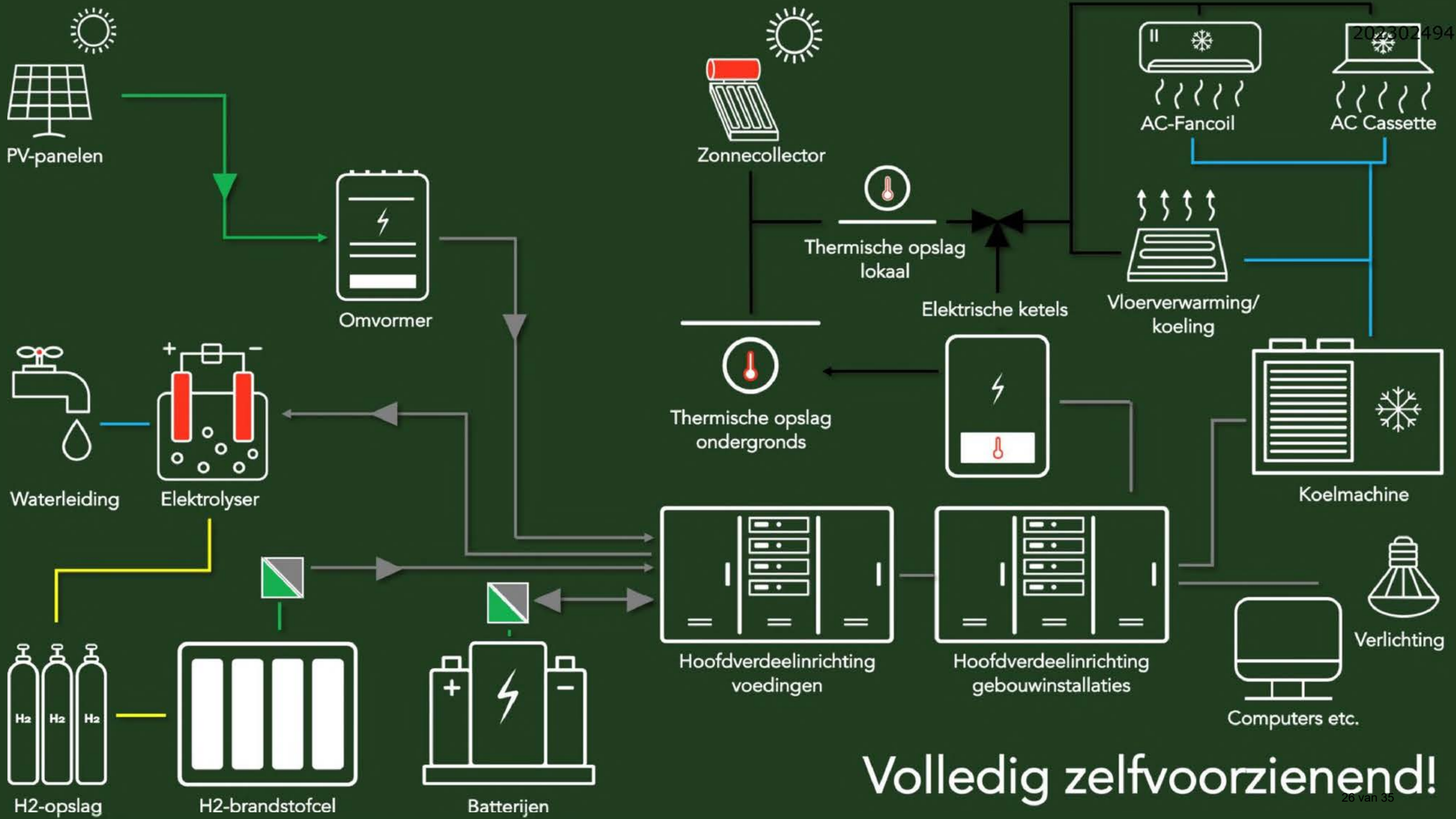
Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

Een pilotproject met een opdrachtgever starten, wij zijn ervan overtuigd dat dit concept werkt maar we willen als eerste in Europa laten zien dat het ook werkelijk kan werken. De ROI ligt op dit moment rond de 10 jaar en daarna is het cashen omdat het pand geen energie van buitenaf gebruikt.

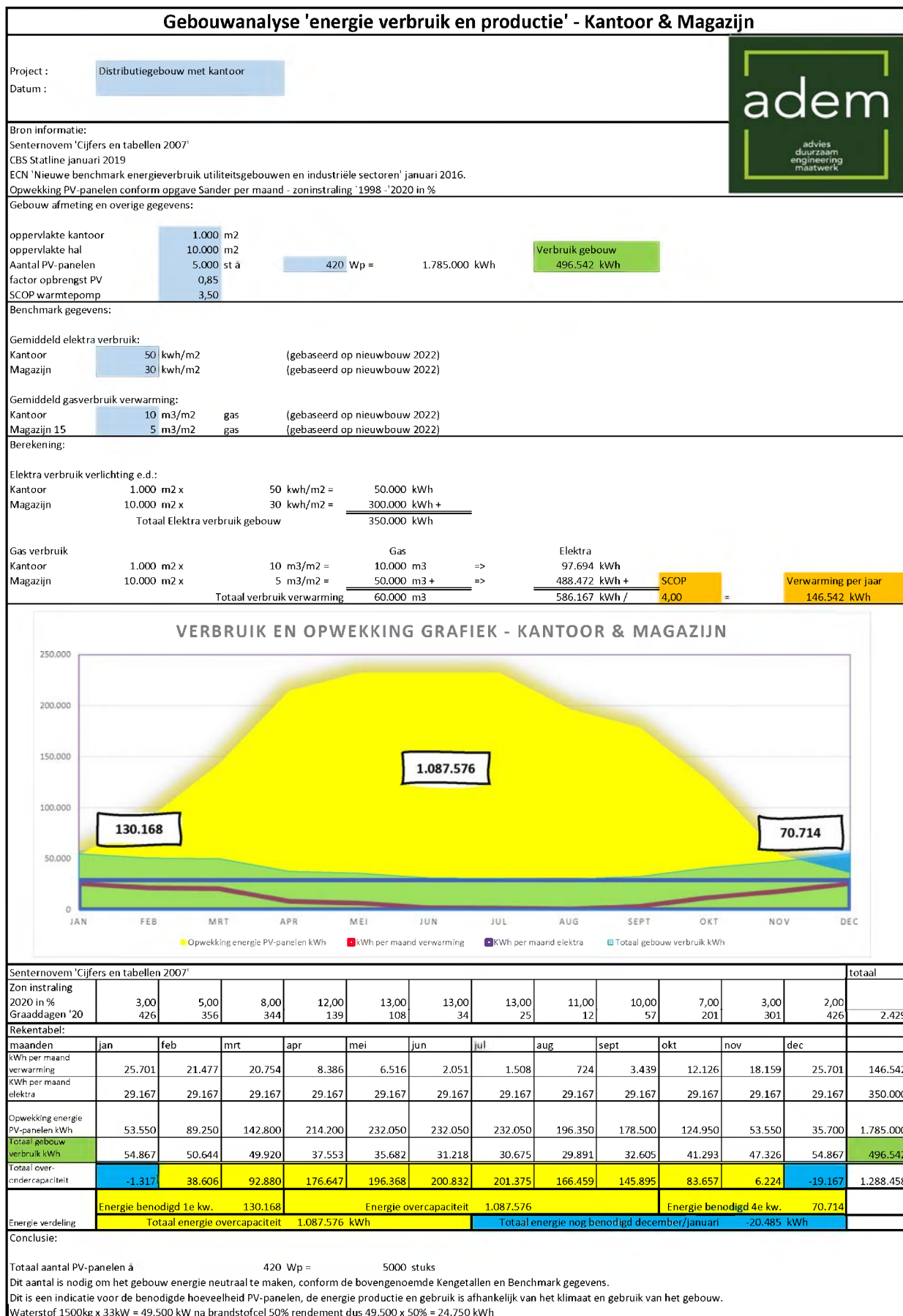
95807363_9207667_Gebouwanalyse_energie_verbruik_zonder_warmtepomp_energie.pdf

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

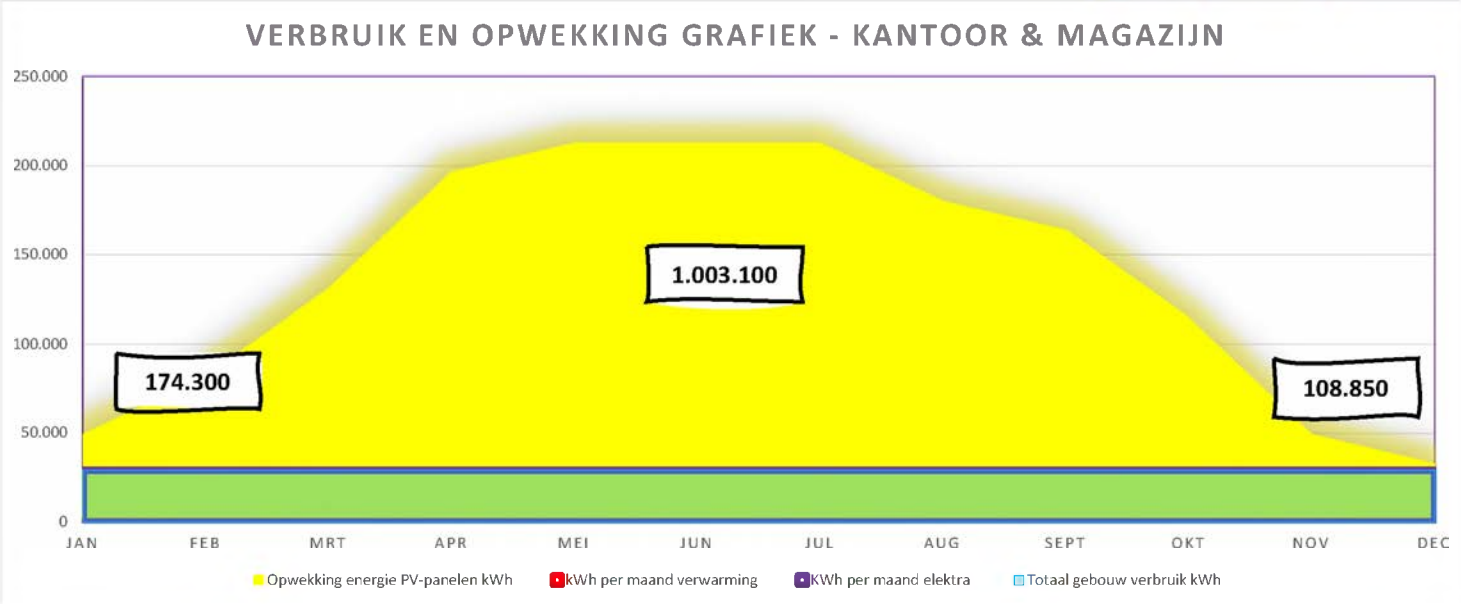
Hoe zit het met de JTF subsidie? als iemand nieuwbouwplannen heeft voor dit concept welke subsidies zijn er dan beschikbaar.

Volledig zelfvoorzienend!

Gebouwanalyse 'energie verbruik en productie' - Kantoor & Magazijn													
Project : Distributiegebouw met kantoor													
Datum :													
Bron informatie: Senternovem 'Cijfers en tabellen 2007' CBS Statline januari 2019 ECN 'Nieuwe benchmark energieverbruik utiliteitsgebouwen en industriële sectoren' januari 2016. Opwekking PV-panelen conform opgave Sander per maand - zoninstraling '1998 -'2020 in %													
Gebouw afmeting en overige gegevens:													
oppervlakte kantoor	1.000 m2												
oppervlakte hal	10.000 m2												
Aantal PV-panelen	5.000 st a	385 Wp =	1.636.250 kWh									350.000 kWh	
factor opbrengst PV	0,85												
SCOP warmtepomp	3,50												
Benchmark gegevens:													
Gemiddeld elektra verbruik:													
Kantoor	50 kWh/m2	(gebaseerd op nieuwbouw 2022)											
Magazijn	30 kWh/m2	(gebaseerd op nieuwbouw 2022)											
Gemiddeld gasverbruik verwarming:													
Kantoor	0 m3/m2	gas	(gebaseerd op nieuwbouw 2022)										
Magazijn	0 m3/m2	gas	(gebaseerd op nieuwbouw 2022)										
Berekening:													
Elektra verbruik verlichting e.d.:													
Kantoor	1.000 m2 x	50 kWh/m2 =	50.000 kWh										
Magazijn	10.000 m2 x	30 kWh/m2 =	300.000 kWh +										
Totaal Elektra verbruik gebouw			350.000 kWh										
Gas verbruik													
Kantoor	1.000 m2 x	0 m3/m2 =	0 m3	=>	0 kWh								
Magazijn	10.000 m2 x	0 m3/m2 =	0 m3	=>	0 kWh +	SCOP						Verwarming per jaar	
Totaal verbruik verwarming			0 m3		0 kWh /	4,00	=						0 kWh
<h3 style="text-align: center;">VERBRUIK EN OPWEKKING GRAFIEK - KANTOOR & MAGAZIJN</h3> 													
Senternovem 'Cijfers en tabellen 2007'													
Zon instraling													totaal
2020 in %	3,00	5,00	8,00	12,00	13,00	13,00	13,00	11,00	10,00	7,00	3,00	2,00	
Graaddagen '20	426	356	344	139	108	34	25	12	57	201	301	426	2.429
Rekentabel:													
maanden	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec	
kWh per maand verwarming	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KWh per maand elektra	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	350.000
Opwekking energie PV-panelen kWh	49.088	81.813	130.900	196.350	212.713	212.713	212.713	179.988	163.625	114.538	49.088	32.725	1.636.250
Totaal gebouw verbruik kWh	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	29.167	350.000
Totaal over- ondercapaciteit	19.921	52.646	101.733	167.183	183.546	183.546	183.546	150.821	134.458	85.371	19.921	3.558	1.286.250
Energie verdeling	Energie benodigd 1e kw. 174.300		Energie overcapaciteit 1.003.100					Energie benodigd 4e kw. 108.850					
	Totaal energie overcapaciteit 1.003.100 kWh		Totaal energie nog benodigd december/januari 23.479 kWh										
Conclusie:													
Totaal aantal PV-panelen a 385 Wp = 5000 stuks													
Dit aantal is nodig om het gebouw energie neutraal te maken, conform de bovengenoemde Kengetallen en Benchmark gegevens.													
Dit is een indicatie voor de benodigde hoeveelheid PV-panelen, de energie productie en gebruik is afhankelijk van het klimaat en gebruik van het gebouw.													
Waterstof 1500kg x 33kW = 49.500 kW na brandstofcel 50% rendement dus 49.500 x 50% = 24.750 kWh													

Verzonden: 7/20/2023 4:52:59 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

-

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

-

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

Ik vind de ontwikkeling van het waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel bijzonder interessant. Het is goed om de toepassing van waterstof naar voren te halen. Niet alleen voor mij, maar voor alle mensen die in hun huidige woning geen warmtepomp kunnen laten installeren.

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

Ik word graag op de hoogte gehouden van deze ontwikkeling.

Verzonden: 7/26/2023 11:05:41 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: info@meijerinkadvies.nl
Als: Adviesbureau
(Mede) namens:
Organisatie: Meijerink Juridisch en Ruimtelijk Advies

In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen? Zo ja, welke zijn dit?

N.v.t.

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Zowel als bewoner van wijk [REDACTED] in Emmen als adviseur voor belanghebbende omwonenden etc. heb ik een aantal vragen, in het bijzonder m.b.t. het deel richting GZI Emmen.

-Hoe zit het met de veiligheid rondom de leidingen, afsluiters en opslaglocaties van de waterstof?

-Wat is de invloed op de fysieke leefomgeving van de activiteiten en het gebruik na realisering? o.a. externe veiligheid?

-Wat gebeurt er bij het GZI en wat zijn ontwikkelingen en mogelijke belastende verzwaringen voor de toekomst? Voor bedrijven en omwonenden.

-Hoe kan dit project een rol spelen in de opslag van overproductie zonneenergie c.q. opgewekte stroom door zonnepanelen (van zowel particulieren als bedrijven)? Dit zou een kans kunnen zijn om toch alle opgewekte stroom te kunnen distribueren en gebruiken.

-Welke procedures gaan er komen onder de Omgevingswet (geen bestemmingsplan meer)? Welke besluiten en vergunningen?

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

Zie vorige. Graag tijdig info ontvangen.

In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven. Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?

N.v.t.

Verzonden: 7/26/2023 1:02:39 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: ██████
Straat: ██████████
Huisnummer: ██████
Postcode: ██████
Woonplaats: ██████████
Land: Nederland
Telefoonnummer: ██████████
E-mailadres: ██████████
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

Waterstofleidingen aanleggen in onbewoond gebied. Het gebied waar wij wonen was tot voor +/- 15 jaar niet zo bewoond als nu. Er staan nu veel meer huizen.

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Ik zou graag willen weten wat dit voor ons als aanwonenden betekent:

- qua veiligheid en risico's, is dit onderbouwd en zo ja met welk onderzoek? Wat als er een lek is/ontstaat?
- Kunnen hier ook aardbevingen of andere effecten ontstaan?
- Waar komt de leiding exact te liggen
- welke hinder hebben wij ervan tijdens en na de aanleg :helikopter die ipv wekelijks dagelijks overvliegt?, straat afgesloten voor hoe lang?
- wat betekent het voor de toekomst? : Onderhoud, aansluiten van netwerken, zonneparken/zonneroute A37?
- wordt ons uitzicht anders?
- kunnen wij er ons huis op aansluiten? Dat werkt natuurlijk niet zo maar zou wel mooi zijn dan hebben we er ook direct wat aan :-)

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

De brief was te algemeen. Ik haalde de brief aan tijdens een buurt-bbq en niemand wist dat het ons persoonlijk, als aanwonenden, ook misschien raakte. Een aantal wisten niets van een brief. Communicatie mag zeker gericht/persoonlijker.

In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven. Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?

De brief was te algemeen. Ik haalde de brief aan tijdens een buurt-bbq en niemand wist dat het ons persoonlijk, als aanwonenden, ook misschien raakte. Een aantal wisten niets van een brief. Communicatie mag zeker gericht/persoonlijker.

Verzonden: 7/26/2023 3:16:37 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstofnetwerk Drenthe-Overijssel V&P
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Postbus
Huisnummer: 718
Postcode: 6800 AS
Woonplaats: Arnhem
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: ruimtelijkeplannen@tennet.eu
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: TenneT TSO B.V.

**In het voornemen wordt de opgave beschreven. Heeft u ideeën voor andere oplossingen?
Zo ja, welke zijn dit?**

Zie bijlage

Welke punten vindt u belangrijk bij het uitvoeren van de verkenning?

Zie bijlage

Welke ideeën heeft u voor de manier waarop we u betrekken bij de verkenning?

Zie bijlage

**In het voorstel voor participatie zijn ideeën over de informatievoorziening beschreven.
Welke suggesties wilt u hieraan toevoegen?**

Zie bijlage

Postbus 718, 6800 AS Arnhem, Nederland

Aangetekend

Bureau Energieprojecten
T.a.v. Inspraakpunt Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
Nederland

CLASSIFICATIE	C1 - Publieke Informatie
DATUM	19 juli 2023
ONZE REFERENTIE	GFO-N-RE 23-0773
BEHANDELD DOOR	[REDACTED]
TELEFOON DIRECT	[REDACTED]
E-MAIL	ruimtelijkeplannen@tennet.eu
AANTAL BIJLAGEN	0

BETREFT Zienswijze kennisgeving voornemen en participatie Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs is bekend gemaakt dat bovengenoemd plan ter inzage ligt. Van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen maakt TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) bij deze graag gebruik. Binnen de grenzen van de nu ter inzage liggende kennisgeving voornemen en participatie Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel bevinden zich de onderstaande bestaande en toekomstige hoogspanningsverbindingen en stations die in eigendom en beheer zijn van TenneT.

Ondergrondse verbindingen:

110 kV Ommen Dante – Ommen Vilsteren
110 kV Bargermeer – Klazienaveen Zwet
110 kV Veenoord - Schoonebeek
110 kV Veenoord-Boerdijk – Emmen Bargerweg (toekomstig)

Bovengrondse verbinding:

110 kV Ommen Witharen - Ommen Dante
110 kV Zwolle Hessenweg – Ommen Dante-Veenoord
110 kV Zwolle Hessenweg – Ommen Dante-Coevorden
110 kV Coevorden - Veenoord
110 kV Emmen Barger Oosterveld – Bargermeer
380 kV Zwolle - Meeden

Stations:

110 kV Ommen Vilsteren
110 kV Emmen Bargerweg (toekomstig)
110 kV Veenoord Boerdijk (toekomstig)

Algemeen over TenneT

TenneT is bij de Elektriciteitswet 1998 (de "E-wet") aangewezen als beheerder van het landelijke hoogspanningsnet van 110 kV en hoger. Het landelijke hoogspanningsnet is door het ministerie van EZK als vitale infrastructuur aangeduid. TenneT is hiermee verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van het landelijke hoogspanningsnet. De aanwezigheid van deze hoogspanningsverbindingen kunnen beperkingen opleveren voor het gebruik van de gronden. Om de veiligheid van personen en goederen te waarborgen gelden er bijvoorbeeld aan te houden veiligheidsafstanden. Bovendien is het van belang dat hoogspanningsverbindingen te allen tijde bereikbaar zijn en blijven voor onderhoud, storingen en/of calamiteiten, ten behoeve van de leveringszekerheid en het zo efficiënt mogelijk gebruik kunnen maken van onze assets. Verder is TenneT noodzakelijk voor de uitvoering van de energietransitie en zet zich als netbeheerder in om duurzame energie aan te sluiten tegen lage maatschappelijke kosten, met minimale impact op de omgeving.

Zienswijze

De kennisgeving voornemen en participatie Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel geeft ons, gezien het voorgaande, aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en/of verzoeken.

Zienswijze 1 / Risicovolle activiteiten

Het hoogspanningsnet van TenneT is een zeer cruciale schakel binnen het Nederlandse elektriciteitsnet. Het hoogspanningsnet van TenneT is van vitaal belang voor een betrouwbare elektriciteitsvoorziening. Om die reden heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het hoogspanningsnet van TenneT als vitale infrastructuur aangeduid. Om onze vitale infrastructuur tegen eventuele effecten van risicovolle activiteiten te borgen, heeft TenneT recent door adviesbureau Royal HaskoningDHV een onderzoek laten uitvoeren naar de effecten van risicobronnen op onze hoogspanningsverbindingen en -stations. Hieruit is gebleken dat vanaf 3,5 kW/m² warmtestraling en een overdruk van 0,2 Bar de leveringszekerheid van onze verbindingen niet meer gewaarborgd kan worden. TenneT verzoekt dan ook in het kader van de onderbouwing van de effecten en risico's in de verdere uitwerking van de plannen deze uitgangspunten mee te nemen.

Het uitgangspunt voor TenneT bij de aanleg van nieuwe vitale infrastructuur en installaties is dat deze buiten de genoemde risicocontouren dienen te blijven. De invloed van de risicobronnen op het (huidige en toekomstige) hoogspanningsnet dient dan ook meegenomen te worden in de uitwerking van de plannen.

Zienswijze 2 / Bestaande en nieuw aan te leggen transportinfrastructuur

In hoofdstuk 3 "Ontwerp en ligging van bestaande en nieuw aan te leggen transportinfrastructuur" staat bij de uitgangspunten vermeld hoe de verkenning van de tracés en tracé alternatieven wordt uitgewerkt.

Eén van de uitgangspunten is zoveel mogelijk gebruik maken van bestaande aardgastransportleidingen. Voor de bestaande buisleidingen is reeds een afweging gemaakt of de nabijgelegen hoogspanningsverbindingen voldoen aan de NEN 3654.

Mocht het bestaande transportleidingnetwerk niet gebruikt kunnen worden en gebruik worden gemaakt van

een nieuwe waterstof buisleidingtracés is één van de uitgangspunten deze te bundelen met bestaande infrastructuur waaronder hoogspanningsverbindingen. Of het bundelen van zowel leidingtracés voor hoogspanning en buisleidingen voor waterstof mogelijk is zal moeten blijken uit een onderzoek naar wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningssystemen (NEN 3654).

Wij verzoeken een NEN 3654 onderzoek onderdeel te laten zijn van de te verrichten onderzoeken in het kader van de verdere uitwerking van de plannen. Het uitgangspunt vanuit TenneT is dat er gestreefd wordt naar een waterstoftracé op geruime afstand van het landelijke hoogspanningsnet.

Zienswijze 3 / Voorkom een kwetsbare infrastructuur

Het bundelen van zowel leidingtracés voor hoogspanning en buisleidingen voor brandbare stoffen (zoals waterstof) is, naast de hierboven geuite bedenkingen, ook een strategisch vraagstuk. Ons bewust zijnde van de beperkte ruimte in Nederland voor infrastructuur is het vanuit kwetsbaarheid (als gevolg van subversieve acties dan wel calamiteiten) niet gewenst om vitale infrastructuren in elkaars nabijheid aan te leggen.

Conclusie

TenneT onderschrijft de doelstelling van het kabinet om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en te werken aan een CO₂-neurtrale energievoorziening. TenneT zelf heeft hierin ook een grote rol voor het slagen van deze doelen. Wij vragen echter wel aandacht voor een verstandige inrichting van de vitale infrastructuur. TenneT blijft hierover graag met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Gasunie/Hynetwork services en het Bureau Energieprojecten/Ministerie voor Klimaat en Energie afstemming hebben over de ontwikkelingen/uitwerkingen van de ondergrondse infrastructuur. In lijn met de oproep in deel II "Voorstel voor participatie" vernemen we graag uw reactie, zodat door ons vroegtijdig een afweging kan worden gemaakt of deze plannen gevolgen hebben of kunnen hebben voor het hoogspanningsnet. U kunt hiervoor een mail sturen naar ruimtelijkeplannen@tennet.eu.

Heeft u nog vragen?

Heeft u vragen over de inhoud van deze brief, dan kunt u contact opnemen met de behandelaar van deze brief. Eventuele correspondentie (met vermelding van onze referentie) kunt u eveneens richten aan deze persoon.

TenneT ziet uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
TenneT TSO B.V.

